II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 14ης Φεβρουαρίου 1995

σχετικά με την ενίσχυση που χορηγεί η περιοχή της Σαρδηνίας (Ιταλία) στον αλιευτικό τομέα (προσωρινός παροπλισμός πλοίων)

(Το κείμενο στην ιταλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(95/195/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 93 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

Αφού έχει θέσει στους ενδιαφερομένους προθεσμία για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου και δυνάμει των διατάξεων αυτών,

Εκτιμώντας ότι:

I

Οι ιταλικές αρχές κοινοποίησαν στην Επιτροπή, στις 24 Σεπτεμβρίου 1991, τον περιφερειακό νόμο αριθ. 25 της 22ας Ιουλίου 1991 (περιοχή Σαρδηνίας) σχετικά με τον αλιευτικό τομέα, ο οποίος περιλαμβάνει διατάξεις κυρίως όσον αφορά τις ενισχύσεις που πρέπει να χορηγούνται στον εν λόγω τομέα για τον προσωρινό παροπλισμό των σκαφών. Στόχοι του εν λόγω περιφερειακού νόμου είναι η δημιουργία όρων που επιτρέπουν τη βιολογική ακινησία στα ύδατα που περιβρέχουν την Σαρδηνία, καθώς και την προσαρμογή των παραγωγικών δυνατοτήτων του τοπικού αλιευτικού στόλου στους διαθέσιμους αλιευτικούς πόρους. Η μείωση της αλιευτικής προσπάθειας θα πραγματοποιείται κυρίως με την παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια ορισμένων περιόδων και με την καταβολή πριμοδοτήσεων για την αποζημίωση των οικονομικών παραγόντων λόγω της προσωρινής αυτής διακοπής των εργασιών. Ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός για τα εν λόγω μέτρα ανέρχεται, όσον αφορά τα έτη 1991, 1992 και 1993 σε σύνολο 57,150 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών.

II

Η Επιτροπή εξέτασε την πτυχή αυτή του περιφερειακού νόμου υπό το φως των διατάξεων του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4028/86 του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 1986 σχετικά με τις κοινοτικές ενέργειες για την βελτίωση και την προσαρμογή των διαρθρώσεων του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας [1], όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 3944/90 [2].

Σύμφωνα με τη διάταξη του υπό εξέταση νόμου, η χορήγηση ενίσχυσης για τον προσωρινό παροπλισμό πραγματοποιείται σύμφωνα με τις κάτωθι παραμέτρους και κριτήρια, όσον αφορά τις κατηγορίες σκαφών που δεν συμβιβάζονται με την κοινοτική ρύθμιση: τα σκάφη που έχουν ηλικία μικρότερη από δέκα έτη και άνω των 30 τόνων ολικής χωρητικότητας λαμβάνουν ημερήσια πριμοδότηση που υπερβαίνει αντικειμενικά τα ποσά που καθορίζονται από το παράρτημα IV του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4028/86 (από 30 έως 70 κόρους ολικής χωρητικότητας 400 000 ιταλικές λίρες, από 70 έως 100 κόρους ολικής χωρητικότητας 600 000 ιταλικές λίρες, άνω των 100 κόρων ολικής χωρητικότητας 900 000 ιταλικές λίρες). Εξάλλου, για να θεωρεί ότι οι ενισχύσεις για τον προσωρινό παροπλισμό των σκαφών συμβιβάζονται με την κοινή αγορά, αποδεικνύεται αναγκαίο, σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 2 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4028/86, η πριμοδότηση ακινητοποίησης χορηγείται μόνο για τα σκάφη μήκους κατακορύφων ίσου ή ανώτερου από δώδεκα μέτρα. Όμως, ο υπό εξέταση νόμος προβλέπει την χορήγηση πριμοδοτήσεων σε σκάφη ολικής χωρητικότητας μικρότερης των τεσσάρων κόρων (που, κατά γενικό κανόνα, έχουν μήκος λιγότερο από δώδεκα μέτρα), γεγονός που αποδεικνύει επίσης τη μη συμβατότητα του εν λόγω

[1] ΕΕ αριθ. L 376 της 31. 12. 1986, σ. 7.
[2] ΕΕ αριθ. L 380 της 31. 12. 1990, σ. 1.

μέτρου με την διάταξη του ανωτέρω κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4028/86. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή εζήτησε από τις ιταλικές αρχές, στις 14 Οκτωβρίου 1991, πληροφορίες σχετικά με τους όρους χορήγησης των εν λόγω πριμοδοτήσεων. Η ιταλική κυβέρνηση απήντησε στις 12 Δεκεμβρίου 1991, όσον αφορά τα στοιχεία που αιτιολογούν τη χορήγηση ενίσχυσης στα σκάφη μήκους λιγότερο των δώδεκα μέτρων, αναφέροντας ότι επρόκειτο για σκάφη που δημιουργούν κατάσταση πλεονασματικής αλιείας στις παραθαλάσσιες περιοχές, που είναι ζωτικές για την παραγωγή και την ανάπτυξη των ειδών. Εξάλλου, οι ιταλικές αρχές δεν προέβαλαν κανένα επιχείρημα για να αντικρούσουν τα επιχειρήματα που προέβαλε η Επιτροπή. Ανέφεραν μόνο ότι τα εγκρινόμενα μέτρα ανταποκρίνονται σε μία ανάγκη κοινωνικής φύσεως και ότι το επίπεδο των αποζημιώσεων πρέπει να είναι επαρκές, ώστε να αντισταθμισθεί η τεχνική ακινητοποίηση των σκαφών. Ενόψει της ανεπάρκειας των στοιχείων που επιτρέπουν να καθορισθεί η συμβατότητα των εν λόγω μέτρων με την ισχύουσα κοινοτική ρύθμιση, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης σχετικά με τις εν λόγω ενισχύσεις και καλεί την ιταλική κυβέρνηση, με επιστολή της 15ης Ιανουαρίου 1992, να της υποβάλει τις παρατηρήσεις της, καθώς και να τροποποιήσει τον υπό εξέταση περιφερειακό νόμο με σκοπό να τον καταστήσει συμβιβάσιμο με τα κοινοτικά μέτρα.

III

Με ανακοίνωση της 18ης Φεβρουαρίου 1992, η ιταλική κυβέρνηση υπέβαλε τις παρατηρήσεις της στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας. Υπογραμμίζει ότι οι εν λόγω ενισχύσεις έχουν εξαιρετικό χαρακτήρα, παράγουν τα αποτελέσματά τους αποκλειστικά σε τοπική κλίμακα και ότι, κατά συνέπεια, η επίπτωσή τους όσον αφορά τον ανταγωνισμό, αποδεικνύεται πολύ περιορισμένη. Όσον αφορά την ενίσχυση για τον προσωρινό παροπλισμό, η ιταλική διοίκηση ανεγνώριε ότι τα αντίστοιχα ποσά υπερβαίνουν τα ποσά που καθορίζονται από την κοινοτική ρύθμιση, καθώς και την μη τήρηση του όρου που τίθεται από το άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4028/86. Σημειώνει ότι το ποσό που καθορίζεται από τον αντίστοιχο περιφερειακό νόμο αντιστοιχεί, ωστόσο, στις μέγιστες τιμές και ότι το άρθρο 4 του νόμου προβλέπει την εφαρμογή του ποσού που θεωρείται από τη διοίκηση ως το πλέον κατάλληλο. Επίσης σημειώνει ότι, λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών του περιφερειακού στόλου (ιδίως την κατηγορία ηλικίας των σκαφών και τη σύνθεση του στόλου), ο αριθμός των επιχειρήσεων που απολαύνουν του καθεστώτος είναι ιδιαίτερα περιορισμένος. Επιπλέον, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι το σύνολο σχεδόν των σκαφών για την αλιεία των σαρδελών έχουν ηλικία άνω των δέκα ετών. Στην ανακοίνωση αυτή, οι ιταλικές αρχές δεν ανέφεραν την πρόθεση να προβούν σε νομοθετική ρύθμιση υπό την έννοια που εξέφρασε η Επιτροπή στην επιστολή της της 15ης Ιανουαρίου 1992.

Με επιστολή της 9ης Σεπτεμβρίου 1992, οι ιταλικές αρχές κοινοποίησαν στην Επιτροπή, στο πλαίσιο της διαδικασίας, τον περιφερειακό νόμο της 24ης Ιουλίου 1992, ο οποίος τροποποιούσε τον υπό εξέταση περιφερειακό νόμο με σκοπό, σύμφωνα με την αντίστοιχη αιτιολογική έκθεση, να τον καταστήσει συμβιβάσιμο με την ισχύουσα κοινοτική ρύθμιση. Ωστόσο, το εν λόγω σχέδιο τροποποίησης δεν περιελάμβανε διατάξεις σχετικά με το μήκος των σκαφών, ούτε σχετικά με τα ποσά που προορίζονται για τον προσωρινό παροπλισμό. Υπό τους όρους αυτούς, η Επιτροπή υπεγράμμισε την άποψη αυτή στις ιταλικές αρχές, οι οποίες, με επιστολή της 28ης Σεπτεμβρίου 1993, διεβίβασαν νομοθετικό σχέδιο το οποίο καθιστούσε τον περιφερειακό νόμο του 1991 συμβιβάσιμο με το κοινοτικό μέτρο. Η Επιτροπή, με επιστολή της 17ης Νοεμβρίου 1993, διεβεβαίωσε τις ιταλικές αρχές ότι η κατάσταση θα είναι στο εξής κανονική και δεν θα προκαλούνται θέματα συμβιβασμού με το κοινοτικό δίκαιο. Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή ζήτησε από την ιταλική κυβέρνηση, δεδομένου ότι ο περιφερειακός νόμος αριθ. 25 δημοσιεύθηκε το 1991, να ενημερωθεί εάν οι ενισχύσεις χορηγήθηκαν για τον προσωρινό παροπλισμό των σκαφών πριν από την ανωτέρω αναφερόμενη τροποποίηση. Εζήτησε επίσης να πληροφορηθεί εάν ίσχυε ήδη η εν λόγω νομοθετική τροποποίηση. Με ανακοίνωση που ελήφθη από την Επιτροπή στις 21 Μαρτίου 1994, οι ιταλικές αρχές διαβεβαίωσαν ότι ενισχύσεις χορηγήθηκαν κατά τη διάρκεια των ετών 1991, 1992 και 1993 και ότι, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που ίσχυαν κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου (τα οποία κριτήρια ήταν αυτά που προβλέποντο στον περιφερειακό νόμο αριθ. 25 του 1991), διαπιστώθηκαν υπερβάσεις σχετικά με τα προβλεπόμενα όρια στην κοινοτική ρύθμιση. Ωστόσο, οι εν λόγω υπερβάσεις δεν ήταν σημαντικές: ήταν της τάξης των 157 εκατομμυρίων ιταλικών λιρών ετησίως, αποκλειστικά για τα έτη 1991 και 1992, πράγμα που αντιστοιχεί σε 0,8 % του ετήσιου ποσού προϋπολογισμού που προεβλέπετο από τον περιφερειακό νόμο αριθ. 25 του 1991. Οι ιταλικές αρχές ανακοίνωσαν επίσης, στην εν λόγω ανακοίνωση, την έγκριση του νόμου που καθιστά συμβατό τον περιφερειακό νόμο αριθ. 25 του 1991 με την κοινοτική ρύθμιση, όπως ζητήθηκε από την Επιτροπή με την επιστολή της 17ης Νοεμβρίου 1993.

Με επιστολή της 21ης Ιουνίου 1994, που καταχωρήθηκε στην Επιτροπή στις 27 Ιουνίου 1994, η ιταλική κυβέρνηση διαβίβασε στην Επιτροπή το κείμενο του περιφερειακού νόμου σχετικά με τον προσωρινό παροπλισμό των σκαφών, που εγκρίθηκε στις 29 Απριλίου 1994 και δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της αυτόνομης περιοχής της Σαρδηνίας* στις 7 Μαΐου 1994, που καθιστά τις διατάξεις του περιφερειακού νόμου αριθ. 25 του 1991 συμβατές με την κοινοτική ρύθμιση. Πράγματι, ο εν λόγω νόμος υποχρεώνει την περιφερειακή διοίκηση να εφαρμόζει τα ποσά που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 3693/93 του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1993 περί καθορισμού των κριτηρίων και των όρων των κοινοτικών παρεμβάσεων με διαρθρωτικό σκοπό στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας καθώς και της μεταποίησης και της εμπορίας των προϊόντων της [1], σε όλες τις πρωτοβουλίες που προβλέπονται στον εν λόγω κανονισμό.

IV

Η κατάσταση που δημιουργήθηκε με την έγκριση του περιφερειακού νόμου αριθ. 25 του 1991 και η οποία περιγράφεται ανωτέρω, πρέπει να αναλυθεί στο πλαίσιο της κανονιστικής ρύθμισης που αφορά τη διαρθρωτική πτυχή της κοινής αλιευτικής πολιτικής. Για το σκοπό αυτό, πρέπει να αναφερθεί ότι οι παρεμβάσεις πρέπει να ευνοούν το στόχο ισορροπίας μεταξύ των διαθέσιμων πόρων και των ικανοτήτων που συνδέονται με την εκμετάλλευσή τους. Η προσφυγή στις εθνικές ενισχύσεις πρέπει να αιτιολογείται, κατά συνέπεια, τηρουμένου του εν λόγω στόχου της κοινής αλιευτικής πολιτικής, καθώς και των όρων που καθορίζονται στη

[1] ΕΕ αριθ. L 346 της 31. 12. 1993, σ. 1.

σχετική κοινοτική νομοθεσία. Στην περίπτωση αυτή, πρόκειται για ενισχύσεις που δύνανται να επηρεάσουν τις κοινοτικές συναλλαγές, εφόσον τα προϊόντα τα οποία αφορά το εν λόγω καθεστώς, αποτελούν αντικείμενο ενδοκοινοτικού εμπορίου. Εξάλλου, οι όροι που καθορίζονται από την ισχύουσα κατά την περίοδο των γεγονότων ρύθμιση — κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 4028/86 — που αφορούσε τα ποσά των πριμοδοτήσεων ακινητοποίησης, υπολογιζόμενα σε συνάρτηση με τη χωρητικότητα και το μήκος των σκαφών, δεν τηρήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία ίσχυε και εφηρμόζετο πραγματικά ο περιφερειακός νόμος αριθ. 25. Η κατάσταση αυτή δεν άλλαξε μετά την έγκριση ρύθμισης, κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου, για την πιθανή επανόρθωση της εν λόγω κατάστασης, μέσω προσαρμογής του νομικού περιφερειακού πλαισίου στις απαιτήσεις που καθορίζονται από τους κοινοτικούς κανόνες. Λόγω του γεγονότος αυτού, τα μέτρα που προβλέπονται στον περιφερειακό νόμο αριθ. 25 του 1991 σχετικά με την ενίσχυση στον προσωρινό παροπλισμό των σκαφών, όπως αυτά αναφέρονται ανωτέρω, αποτελούν παράνομες ενισχύσεις.

V

Οι παρεκκλίσεις από τις γενικά μη συμβιβάσιμες ενισχύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 2 της συνθήκης δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση αυτή, διότι το καθεστώς που καθορίζεται από τον περιφερειακό νόμο αριθ. 25 του 1991, στις εξεταζόμενες περιπτώσεις, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω παραγράφου.

Ισχύει το ίδιο όσον αφορά το άρθρο 92 παράγραφος 3 της συνθήκης.

Η ιταλική κυβέρνηση δεν παρέσχε στην Επιτροπή κανένα στοιχείο που να επιτρέπει την κατάληξη στο συμπέρασμα ότι το καθεστώς του εν λόγω περιφερειακού νόμου εμπίπτει στην μία ή στην άλλη των κατηγοριών που δύνανται να απολαύνουν μίας των παρεκκλίσεων δυνάμει του άρθρου 92 παράγραφος 3. Εφόσον πρόκειται για την εφαρμογή μέτρων που έχουν ως αναφορά κοινοτικό νομικό πλαίσιο που καθορίζει επακριβείς παραμέτρους όσον αφορά κυρίως τα ποσά που πρέπει να τηρούνται, κάθε οικονομική ενίσχυση που δεν τα τηρεί, ενισχύει τη θέση ορισμένων επιχειρήσεων σε σχέση με τους ανταγωνιστές τους στην Κοινότητα. Κατά συνέπεια, το καθεστώς του περιφερειακού νόμου αριθ. 25 του 1991 νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης και δεν εφαρμόζεται στο εν λόγω καθεστώς καμία των παρεκκλίσεων που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφοι 2 και 3 της συνθήκης.

VI

Συνεπώς, η ενίσχυση της τάξης των 314 εκατομμυρίων ιταλικών λιρών, η οποία χορηγείται υπό τους ανωτέρω αναφερόμενους όρους, είναι παράνομη, διότι η ιταλική κυβέρνηση δεν ετήρησε τις υποχρεώσεις της δυνάμει του άρθρου 93 παράγραφος 3 της συνθήκης. Εξάλλου, όπως αναφέρεται ανωτέρω, είναι ασυμβίβαστη διότι δεν πληροί τους όρους που απαιτούνται για να απολαύει μίας των παρεκκλίσεων που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 της συνθήκης. Η Επιτροπή, κάνοντας χρήση της δυνατότητας που της παρέχει το άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης, καθώς και το Δικαστήριο με την απόφασή του της 12ης Ιουλίου 1973 σχετικά με την υπόθεση 70/72 [1] πιστοποιούμενη από την απόφαση της 24ης Φεβρουαρίου 1987 στην υπόθεση 310/85 [2], δύναται να απαιτήσει από τα κράτη μέλη να ζητήσουν από τους δικαιούχους την επιστροφή των ενισχύσεων που έχουν χορηγηθεί και που κρίνονται ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά.

Η Επιτροπή αποφάσισε ότι στην εν λόγω περίπτωση πρέπει να μην απαιτηθεί η επιστροφή της εν λόγω ενίσχυσης. Η εν λόγω απόφαση βασίζεται στην προθεσμία που παρήλθε μεταξύ της ημερομηνίας κατά την οποία η Επιτροπή έλαβε γνώση του εν λόγω καθεστώτος και της ημερομηνίας εγκρίσεως της παρούσας απόφασης, προθεσμία που δικαιολογείται δύσκολα έναντι της νομολογίας του Δικαστηρίου [3] σχετικά με τις προθεσμίες διαδικασίας,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η ενίσχυση ποσού 314 εκατομμυρίων ιταλικών λιρών που χορηγήθηκε το 1991 και 1992 από την περιοχή της Σαρδηνίας δυνάμει του περιφερειακού νόμου αριθ. 25 της 22ας Ιουλίου 1991 σχετικά με τον προσωρινό παροπλισμό των αλιευτικών σκαφών, δηλώνεται παράνομη και ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην ιταλική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 14 Φεβρουαρίου 1995.

Για την Επιτροπή

Emma BONINO

Μέλος της Επιτροπής

(1) Συλλογή 1973, σ. 813.
(2) Συλλογή 1987, σ. 901.
(3) Διάταξη της 11ης Ιουλίου 1979 στην υπόθεση 59/79 (παραγωγοί επιτραπέζιου οίνου), Συλλογή 1979, σ. 2425, και απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 1987 στην υπόθεση 223/85 (RSV), Συλλογή 1987, σ. 4617.